

Koncepce Soukromého dětského domova Markéta, o.p.s.

Obsah

Obecná ustanovení

1. Základní charakteristika SDD	2
2. Poslání SDD	2
3. Objekt.....	2
4. Personální zabezpečení	2
5. Materiální zabezpečení	3
5.1. Sportovní vybavení dětí	3
5.2. Sportovní vybavení zařízení.....	3
5.3. Běžné materiální vybavení technické	3
5.4. Další vybavení.....	3

Obsahová část

1. Zaměření koncepce	4
2. Hlavní cíle koncepce.....	4
3. Výchovná činnost	5
4. Odborná garance.....	7
5. Prevence	7
5.1. Prevence sociálně patologických jevů	7
5.2. Preventivní systém výchovy	8
6. Mimoškolní vzdělávání dětí.....	9
7. Porady a hodnocení	9
8. Doškolení zaměstnanců.....	9
9. Nabídka dalšího vzdělávání pro děti	10
10. Nabídka další pomoci	10
11. Kontrola a zpětná vazba.....	10
12. Závěr	10
13. Přílohy.....	11

Obecná ustanovení

1. Základní charakteristika SDD

Soukromý dětský domov Markéta, o. p. s. (dále SDD) je nestátní dětský domov zajišťující náhradní rodinnou péči dětem, kterým je nařízena ústavní výchova.

Do sítě škol a školských zařízení je zařazen od 1.1.2001.

2. Poslání SDD

Posláním Soukromého dětského domova Markéta, o.p.s. je pokusit se přetrhnout bludný kruh, kdy se ústavním dětem rodí zase ústavní děti.

Motto:

Jedním ze základních bodů naší výchovy je preventivní péče. Ať už je minulost našich dětí jakkoliv nepříjemná, snažíme se jim pomoci bezpodmínečným přijetím a pozitivními prožitky, ze kterých budou moci ve své dospělosti čerpat.

3. Objekt

Dětský domov je umístěn v rodinném domku s obytnou plochou cca 300 m², se zahradou a dvorkem, ve vesnici Radhošť, která má kolem 120 obyvatel. Krajské město Pardubice je vzdálené 25 minut jízdy vlakem nebo 30 km po silnici a pro potřeby kulturních a sportovních aktivit dětí je dobře dostupné.

4. Personální zabezpečení

- ředitel
- vychovatelka
- asistent pedagoga

O děti se starají dva stálí zaměstnanci - ředitel zařízení a vychovatelka. Ti se snaží zajišťovat péči o děti tak, aby se výchova v co největší míře podobala výchově v rodině. Ke zkvalitnění pedagogické činnosti je zaměstnán asistent pedagoga, který se podílí na výchovně - vzdělávací činnosti.

5. Materiální zabezpečení

Materiální vybavení odpovídá standardu běžné rodiny. Dětem je nabízeno takové množství materiálního vybavení, aby pokrylo veškeré jejich potřeby seberealizace.

5.1. Sportovní vybavení dětí

Každé dítě má k dispozici své osobní:

- kolo
- lyžařskou výstroj
- kolečkové brusle
- brusle na led
- ochranné pomůcky na všechny sporty (helmy, chrániče atd.)
- koloběžky
- kluci výstroj na fotbal, florbal a jiné sporty (hokej, kajak – neopren...)

5.2. Sportovní vybavení zařízení

- horolezecká výstroj
- vodácká výstroj
- stany
- míče
- trampolína
- tělocvičné nářadí
- posilovací věž
- míčkový bazén
- padák
- venkovní zařízení pro volný čas dětí

5.3. Běžné materiální vybavení technické

- každý pokoj je vybaven CD přehrávačem a počítačem s připojením k internetu
- televize, DVD přehrávače a rekordéry
- playstation, projektor, plátno
- kompletní hudební souprava na různé akce (reprobedny, mikrofony...)
- CD a DVD nosiče
- každé dítě má k dispozici osobní mobilní telefon
- děti mají MP3 / MP4 přehrávače

5.4. Další vybavení

- běžné vybavení pokojů jako v průměrné rodině
- didaktické pomůcky
- knihy
- hudební nástroje
- relaxační pomůcky
- výtvarné potřeby všeho druhu

Obsahová část

1. Zaměření koncepce

Koncepce SDD je zaměřená na naplňování základních práv dětí, zejména naplnění práva na rodinu, při plném respektování vlastní biologické rodiny. Vycházíme z poznatku, že základním pilířem dobré výchovy je výchova rodinná. Proto se snažíme dětem umožnit žít tak, aby mohly poznat základní vzorce rodinného chování, které mohou pouhou nápodobou přenést do vlastního života v dospělosti. Učíme zde děti žít s vědomím, že toto je prostředí umělé a původní rodinu nenahrazuje, nýbrž doplňuje.

Vycházíme také z úkolu zařízení, které má zároveň sloužit a rozvíjet v oblasti edukační a terapeutické.

Hlavní výchozí body výchovy jsou činnosti cíleně zaměřené na rozvoj osobnosti dítěte, posilování jeho sociálních kompetencí, přijetí vzorců jednání, vychovávání a vzdělávání v duchu daných kulturně společenských norem našeho státu.

Záměr vychází z potřeb společnosti vyplývajících z vědeckých poznatků současné pedagogiky, psychologie a příbuzných vědních oborů a je přizpůsoben daným zákonným normám, jako je Úmluva o právech dítěte, školský zákon, zákon č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

K realizaci koncepce využíváme dílčí cíle, které jsou dále rozpracovány.

2. Hlavní cíle koncepce

1. vytváření vhodných podmínek zejména pro:
 - osobnostní rozvoj dětí a jejich uplatnění ve společnosti
 - podporu zdravého životního stylu
 - ochranu před negativními jevy a jejich následky
2. naplňování práva na rodinu a zastupování funkce rodiny
3. výchova k aktivnímu občanství včetně participace

K naplňování cílů koncepce využíváme výchovnou činnost, odbornou garanci, prevenci, mimoškolní a vzdělávací činnost, porady, hodnocení, doškolování a vzdělávání....

3. Výchovná činnost

Je zpracována ve **výchovně-vzdělávacím plánu**, který se skládá z pěti částí:

- rozvaha na daný školní rok
- přehled akcí, které v daném roce absolvujeme
- IPOR – individuální plán osobního rozvoje dítěte
- zaměření na daný měsíc a skladba zaměstnání
- hodnocení naplnění rozvahy a IPORu

Výchovná činnost vychází převážně z hlavních cílů koncepce.

3.1. Vytváření vhodných podmínek

Veškerá výchovná činnost SDD se v zásadě opírá o tyto čtyři pilíře: rodinnost, vzdělávání, volný čas, přátelé.

Dítě se má cítit tak jako jeho vrstevníci, kteří vyrůstají ve svých rodinách. Má být rozvíjeno podle svých schopností a na základě toho mu má být umožněno co nejvyšší vzdělání. Má být také náležitě postaráno o jeho volný čas s nabídkou takových aktivit, které pro svůj osobnostní růst potřebuje. Dále je potřeba vytvářet dítěti dobré podmínky pro přijímání přátel, znát jeho kamarády a podporovat přátelství s dobrými lidmi.

K těmto zásadám se přihlíží při plánování a vytváření všech činností.

Denní činnosti jsou zaznamenávány do týdenního plánu, který vychází z aktuální situace v zařízení.

Hlavními faktory ovlivňujícími činnost jsou:

- zdravotní stav dětí
- momentální nálada dětí
- doba potřebná pro realizaci činnosti
- výchovně-vzdělávací plán

3.1.1. Osobnostní rozvoj dětí a jejich uplatnění ve společnosti

Každé dítě je rozvíjeno individuálně, právě podle jeho momentální potřeby, s přihlédnutím k jeho věku a schopnostem. K rozvoji dětí využíváme všechny dostupné prostředky, v případě nejasnosti využíváme rad odborníků. Není možné neuspokojit potřeby některého z dětí v oblasti, která u něho dominuje. Všechny nabízené činnosti přinášíme v praktické formě tak, aby je dítě využilo k dalšímu rozvoji a bylo mu přínosem v budoucím životě.

Při všech aktivitách uplatňujeme právo volby.

Do každodenních činností dětí zařazujeme rituály. Rituál je pro děti důležitý prvek, který mu dává pocit jistoty. Každé dítě má své rituály při mytí, ukládání ke spánku, odchodu z domu atd.

Snažíme se vyvarovat jednotvárnému rozvoji s přihlédnutím na aktuální motivaci dětí a jejich přání.

Není možné zařadit příliš organizované činnosti v den, kdy většina dětí měla dlouhé vyučování a zájmový kroužek. Zde volíme raději volné činnosti (neorganizované dospělým) a osobní volno.

Osobnostní rozvoj dětí je směřován tak, aby se v budoucnu dokázaly uplatnit ve společnosti. Nejen tím, že ony samy nastartují svůj harmonický život, ale budou moci i přispět k rozvoji svého okolí.

3.1.2. Podpora zdravého životního stylu

V rámci podpory zdravého životního stylu zařazujeme v co největší míře pobyt na čerstvém vzduchu a sport. V letních měsících i výtvarnou, hudební a jinou činnost směřujeme do venkovních prostor.

Další podporou zdravého životního stylu je vhodné stravování. Děti mají možnost zdravého stravování, ale i zde je možnost uplatnit práva volby.

Nedílnou součástí je podpora environmentální výchovy.

3.1.3. Ochrana před negativními jevy a jejich následky

Děti podporujeme ve všech pozitivních aktivitách mimo domov. Všechny zájmové kroužky, pobyty s kamarády z běžných rodin a jejich návštěvy respektujeme, protože vedou k prevenci patologických jevů.

Každá dětská myšlenka vedoucí k podpoře pozitivně stráveného volného času jejich přátel je podporována a je zajištěna její realizace. Pravidelně připravujeme programy pro kamarády dětí, abychom měli přehled o jejich zájmech a měli s nimi dobrý vztah.

3.2. Naplňování práva na rodinu a zastupování funkce rodiny

V co největší míře umožňujeme dětem spolupodílet se na programu a všech činnostech a zároveň je vedeme k samostatnosti a odpovědnosti za svěřený úkol. Děti jsou směřovány k zodpovědnosti přirozeným způsobem, což je připravuje na jejich samostatný život.

Podporujeme jejich vztahy s vrstevníky a mluvíme s nimi o nich, aby cítily podporu a dokázaly vytvořit harmonický vztah, který je bude naplňovat.

Úmyslně zařazujeme volné činnosti dětí (neorganizované činnosti pedagogickými pracovníky) s cílem naučit děti samostatně využívat volný čas. Ve své rodině nebudou uplatňovat plán výchovně-vzdělávací činnosti.

Vždy upřednostňujeme rodinný systém výchovy.

Dětem umožňujeme v co největší možné míře trávit čas ve smluvních rodinách.

3.3. Výchova k aktivnímu občanství včetně participace

Výchovu také směřujeme ke spolupodílení se na aktivitách v okolí. Děti se podílejí na kulturních programech v obci (vánoční setkání s občany, dětské akce), a to nejen účastí, ale také jejich organizováním. Starší děti přispívají prací a pomocí.

Dalším prostředkem je členství v různých organizacích. Sokol, vodácký oddíl, církev, účast na schůzích a spoluzodpovědnost za činnost je zvláště u těch starších samozřejmostí.

Další zapojení je ve škole. Děti jsou podporovány v přispívání k rozvoji školy, např. pomáhají organizovat školní výlety, zapůjčují kostýmy a pomůcky na různé školní akce. Zapojují se také do aktivit MŠ – připravují mikulášskou besídku, dětský den atd.

4. Odborná garance

Rozvoj každého dítěte je pravidelně konzultován s odborníky.

Minimálně jednou za tři roky dítě prochází psychologickým vyšetřením.

Pravidelně se scházíme při supervizi, nejméně však 4x ročně.

Jednou za rok konzultujeme výchovné problémy s diagnostickým ústavem. V případě potřeby i častěji. V závažných případech se obracíme na etopeda v diagnostickém ústavu okamžitě.

Při nejistých rozhodnutích využíváme různých metod a doporučení odborníků.

Při poruchách učení využíváme služeb Speciálně pedagogického centra Svítání v Pardubicích. Děti jsou v jejich péči a oni dohlíží na dodržování individuálně vzdělávacího plánu ve škole.

5. Prevence

Prevence v této koncepci je chápána ve dvou rovinách

- prevence sociálně patologických jevů
- výchovná prevence - preventivní systém výchovy

5.1. Prevence sociálně patologických jevů

Pro aktivity zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů je zpracován minimální preventivní program, kterým se zařízení řídí.

Cílem minimálního preventivního programu je vypracovávat plán aktivit, který je součástí výchovně-vzdělávacího plánu. V rámci výchovně-vzdělávacího procesu se snažíme působit na rozvoj osobnosti dětí a posilování jejich klíčových kompetencí, především sociálních dovedností a kompetencí ve vztahu k vlastní osobě. Tím se snažíme zabraňovat, nebo alespoň snižovat projevy nežádoucího chování u dětí.

Základním principem strategie prevence nežádoucích sociálně patologických jevů je výchova dětí a mládeže:

- ke zdravému životnímu stylu
- k osvojení si pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti
- k odmítání všech forem sebedestrukce a porušování zákona

5.1.1. Zdravý životní styl

Uvědomujeme si, že zdraví člověka je vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty. Stylem života, zdravotně preventivním chováním, kvalitou mezilidských vztahů, kvalitou životního prostředí, bezpečím člověka atd.

Vycházíme z tohoto faktu a veškeré aktivity se snažíme přizpůsobit zdravému životnímu stylu. Vzhledem k tomu, že pobyt v přírodě a turistika mají mimořádně příznivý vliv na psychický a sociální vývoj dětí a mládeže, jsou zařazeny mezi stěžejní programy prevence.

5.1.2. Osvojování si pozitivního sociálního chování v rozvoji osobnosti

Tohoto bodu dosahujeme především výchovou k lidským hodnotám. Zaměřujeme se na individualitu každého dítěte a jeho rozvoj cíleně podporujeme.

Pro rozvoj osobnosti dětí zapojujeme do činnosti prvky využívající různých technik, které jsou zaměřené např. na vztahy mezi všemi členy, různé vzorce a způsoby chování nebo na aktuální témata. Často používáme psychosociální hry a řešení modelových problémových situací k nácviku sociálních dovedností.

5.1.3. Odmítání všech forem sebeustrukce a porušování zákona

V této oblasti využíváme převážně práci odborníků (přednášky, besedy apod.). Sami vedeme děti k úctě k životu a jeho ochraně. Působíme preventivně např. návštěvami na transfuzním oddělení, učíme děti základům první pomoci a základní péči o nemohoucí.

Uplatňujeme zásady morálního chování. Vštěpujeme dětem hodnoty, jako je pravdivost, odvaha, čest, poctivost. Tím chceme docílit prevence v oblasti porušování zákona. Opět k tomu využíváme her a dalších metod. Spolupracujeme s Bílým kruhem bezpečí a policií.

5.2. Preventivní systém výchovy

Základem našeho preventivního systému výchovy je laskavost, využívání rozumu a citu a výchova k morálním hodnotám, to vše v prostředí důvěry a lásky.

Ve všech oblastech se snažíme prevencí předcházet případným potřebným sankcím, které nemají z výchovného hlediska odpovídající efekt. V systému odměn a trestů děti většinou nevolí dobré chování proto, že by jej uznávaly, ale proto, že za tím vidí jisté výhody.

Základem naší výchovy je rozhovor. Proto i v případě porušení vnitřního řádu se upřednostní rozhovor, který slouží mj. k tomu, aby dítě samo hledalo vhodnou formu možné korekce svého chování.

Výchova dětí má vést k tomu, aby děti samy přijaly morální hodnoty a byly tak schopny samy své chování regulovat i v dospělosti. Toto je možné pouze za předpokladu, že mezi dětmi a zaměstnanci je vztah zakládající se na respektu a důvěře.

Rozhovor dále vede k tomu, že dítěti je dáván prostor k vyjádření vlastního názoru, a tudíž působí preventivně. Dítě si tak tříbí svůj postoj a nemá potřebu být drzé, protože má možnost se zdravě „utkat“. Rozhovor má navést dítě k sebenáhledu.

Možnost vyjadřovat se a vytvářet si pravidla slouží také k tomu, že dítě lépe dodržuje ty hranice, které si samo stanovilo. Proto dítě samo určuje, jak a co bude dělat, a dospělý ho pouze vede (doprovází) a pomáhá mu v případě, že jeho stanovení hranice by mohlo ohrozit jeho výchovu a vývoj. (Např. při odchodu na vycházku se vychovatel dohodne s dítětem

formou otázky - „V kolik se chceš vrátit?“) Nenařizuje dobu návratu, ale domlouvá se s dítětem tak, aby čas byl přijatelný pro obě strany. Toto se dá aplikovat u dítěte, které už jasně přijalo hodnoty v zařízení za své vlastní a cítí se být partnerem a svobodným člověkem. Dítě tak zažívá, že se jedná o jeho volný čas a ono se spolupodílí na své výchově, což má za následek lepší respektování pravidel.

6. Mimoškolní vzdělávání dětí

Děti podporujeme ve všech pozitivních aktivitách, o které projeví zájem. Využíváme nabízených služeb základní umělecké školy, centra volného času a jiných organizací. Děti vedeme záměrně ke sportu a pomáháme jim s výběrem, aby jim volba vyhovovala. Všechny naše děti se naučí základům široké škály sportů tak, aby se cítily obohaceny a aby mohly v budoucnu ke sportu dovést i děti vlastní. Všechny se učí lyžování, plavání, jízdě na kole, na koni, kanoistice, základům tance, bruslení, základům potápění, horolezectví i jiným méně dostupným sportům.

Velkou výhodou je dostupnost kultury v okolních městech. Pravidelné návštěvy divadel, nabídky koncertů a jiných kulturních vystoupení jsou pro děti samozřejmostí už proto, že samy často se svým kroužkem někde vystupují. Pravidelně zakupujeme abonentní vstupenky do divadel.

V průběhu velkých prázdnin jsou plánovány návštěvy hradů, zámků, muzeí a jiných významných míst naší republiky.

Velmi oblíbené jsou i exkurze na různá pracoviště.

7. Porady a hodnocení

Porady a hodnocení jsou zařazovány průběžně po celý rok. Vzhledem k malému počtu zaměstnanců je zde neustálý kontakt a dobře funguje vzájemná informovanost.

Výsledky činnosti jsou zpracovávány ve výroční zprávě a v hodnocení výchovně-vzdělávacího plánu. Minimálně 2x ročně jsou výsledky předneseny správní a dozorčí radě obecně prospěšné společnosti.

8. Doškolování zaměstnanců

Zaměstnanci pravidelně navštěvují kurzy akreditované MŠMT a v rámci celoživotního vzdělávání absolvují programy nabízené různými centry.

Pravidelně jsou proškolení BOZP a PO, dále prochází zdravotními kurzy a kurzy týkajícími se ochrany zdraví při sportovních činnostech.

9. Nabídka dalšího vzdělávání pro děti

Naše děti učíme zodpovědnosti i tím, že i ony samy absolvují některé kurzy, např. kurz pádlování, potápění, instruktor vodní turistiky, instruktor lyžování.

Samozřejmostí je, že absolvují autoškolu.

10. Nabídka další pomoci

Dětem je poskytována pomoc i po dosažení jejich zletilosti, tedy nad rámec zákona. Mohou se sem vracet nejen dva roky po jejich propuštění, jak stanoví zákon, ale i dále podle svých potřeb.

Nabízíme jim poradenskou pomoc se zajištěním bydlení a práce a při řešení tíživých životních situací. Tuto možnost děti hojně využívají.

11. Kontrola a zpětná vazba

Kontrola a zpětná vazba je nedílnou součástí výchovné koncepce. Kontrola se opírá nejen o vypracované a vyhodnocované údaje v dokumentaci, ale i o zpětnou vazbu dětí.

Dále se opírá o psychologické hodnocení a o hodnocení pedagogů ve škole a jiných organizací.

Zpětná vazba se dále dá vyčíst z hodnocení státních kontrol v našem zařízení. Je jim věnována velká pozornost a jejich postřehy jsou uplatňovány v dalších programech výchovné péče nebo dokumentace.

12. Závěr

Celý systém výchovy v SDD Markéta je koncipován tak, aby zde vyrostli jedinci schopní integrace do společnosti. Tento dětský domov má být alternativou nejen státním dětským domovům, ale i zařízením pro výkon pěstounské péče (NRP). Rozšiřuje tak diagnostickému ústavu možnosti pro umístování dětí, které mají specifické problémy a potřebují pro svou integraci pevné emoční vazby, stálé zázemí a rodinné prostředí.

Koncepce SDD se opírá o koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-2013.

„Řada světových průzkumů definovala v posledních letech soubor vlastností, které svému nositeli umožňují v naší civilizaci úspěch a „šťastný život“. Velmi přesvědčivě v nich vyšlo pět vlastností (nazývaných Big Five, čili Velká pětka): inteligence, svědomitost, otevřenost, citová stabilita a přátelskost.“

*Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže
na období 2007-2013*

Soukromý dětský domov Markéta, o.p.s. se svými možnostmi snaží právě o rozvoj těchto klíčových vlastností, které svému nositeli umožňují úspěch a „šťastný život“.

13. Přílohy

Roční plán výchovně-vzdělávací činnosti
Minimální preventivní program